

Vefa ile (1/2023) ... ...Okuluma, Mesleğime ve Meslektaşına

Can EREL
Uçak Mühendisi
can.ereel@canerel.com.tr

Tam da 6 gün kaldı, o acılı günün 85'inci yıldönümüne!

Kurtuluş ve kuruluş sürecini yaşamış, nitelikli insan kaynağı yorulmuş veya yitirilmiş bir millet...
Kalkınma ve onu sürdürülebilir hale getirmek için ilk gereklilik "**Eğitim**"...

...ne çare, gerekli eğitmen / öğretmen yok!

"Yetiştiririz!" denmiş!

Türk Promethe'ler ortaya çıkmış...

...hani o "Kıvılcım Olarak Gidip Alev Olarak Geri Dönen" Türk gençleri!

Benzer bir girişim havacılıkta da yapılmış...

"Milli Eğitim" meşalesinin ve "yenileştirilmiş" okulların yurt yüzeyine yayılması ve "Tevhid-i Tedrisat" (20 Aralık 1925 - 1 Ocak 1929) sürecinde ve "Harf Devrimi" esnasında bakanlık yapan Mustafa Necati döneminde Maarif Vekaleti ve Türk Tayyare Cemiyeti işbirliğinde...

Fransızcası çok kuvvetli Mühendis Mekteb-i Ali öğrencileri arasından Maarif Vekaleti tarafından düzenlenen konkur sonucuna göre Türk Tayyare Cemiyeti (T.Ta.C) tarafından 1926'da belirlenen ilk beş öğrenci zamanın havacılık alanında en gelişmiş mühendislik mekteplerinden École Supérieure D'Aéronautique - Paris, Fansa'ya gönderilir; hemen ardından bir öğrenci de Ingenieurschule Altenburg/Thüringen - Altenburg, Almanya'ya...

Üç yılda 19 öğrenci olacaktır bu öğrenciler...

Ve bu öğrencilerden Türkiye'ye ilk döneni, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Tayyare Mühendisi olacaktır; hem de (brevet militaire) pilot brövesi ile Selâhattin ALAN...

Neler yapacaktır neler, 37 yıllık hayatında?!?!

- "Selâhattin-1" isimli tasarıma dayalı "Milli Müdafaa Vekâleti 1" (M.M.V. 1) tayyaresi protipini ikinci Türk askeri tayyaresi olarak inşaa ediyor, mecburi hizmetini yaptığı Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nde...
- Türkiye Cumhuriyeti'nde "Sermaye" ve "Bilgi" arasında işbirliğinin havacılıktaki ilk uygulaması olarak, Türkiye'nin en zengin ve en yüksek girişim gücüne sahip insanı Mühürüdarzade Mehmet Nuri Demirağ ile 1935 yılında gerçekleştirdiği işbirliği ile 1 Şubat 1937 günü "Nuri Demirağ Tayyare Atelyesi, NuDTA kurucu ekbinin baş mühendisi de oluyor...
- Ar-Ge'ye dayalı özgün tasarım ile seri inşaa edilen ilk ulusal tayyarelerimiz Nu.D.36 ve Nu.D.38 tayyarelerinin tasarımcısı ve inşaa sürecinde başmühendisi oluyor...
...ve pilot olarak o Nu.D.36 tayyaresi uçarken İnönü Meydanı inişinde 13 Temmuz 1938 günü yaşanan kırimda hayatını da havacılık uğruna feda etmiş oluyor, 37 yaşında...

Özel hayatı da öğrenciliği ve meslek hayatı kadar parlak!

- 1931 Türkiye Güzellik Kraliçesi ile evlenip onu mecburi hizmetini yaptığı Eskişehir'e gelin getiriyor...

- Paris'ten tanıdığı Nazım Hikmet'in meşhur aşkı Piraye ile kimseye haber vermeden 1935 yılında evlendiklerinde işbirliği yaptığı Demirağ'a evini açtırtacak kadar güçlü bir arkadaş; dost!

Cumhuriyetin 100'üncü yıldönümünü idrak ettiğimiz 2023 yılında...

- O'nun başarısı ile seçildiği okulu, İTÜ 250'nci yıl dönümünü kutluyor...
- Kendi tasarlayıp inşa ettiği tayyare ile havacılık yolunda şehadetinin 85'inci yıl dönümü...

Şimdi iki soru:

Böyle bir yılda, **bu kadar başarılı bir İTÜ öğrencisinin, parlak bir Tayyare Mühendisi ve iş insanının ...**

- 1. Şu fotoğrafı Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi girişine asılmayı hak etmiyor mu?**
- 2. Hatta şimdi İTÜ Müzesi de açıldığına göre, adı, anısı ve eserlerinin bu çatı altında sergilenmesini gerekmez mi?**

Havacılık kurum ve kuruluşları içinde benzer önerin geçerlidir. Uzun süredir, defalarca önerdim; 13 Temmuz şehadet gününe kadar yineleyeceğim!

Değerli okuyucuma sevgi ve saygılarımla sundum; ilgili yetkililere bir kez daha önerdim.

Kaynakça :

Can EREL; "[CAN'CA Türkiye'de Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar](#)"; ISBN 978-605-125-753-1; 2014, Ankara.